

BIBLIOGRAFIA

- Albach K., Kohle und Essen, Siegen 1929.
- Albert M., Cynk i ołów i materiały pochodne, Katowice 1936.
- Bahlcke J., Śląsk i Ślązacy, Warszawa 2001.
- Bardach J., Lesniodorski B., Pietrzak M., Historia Państwa i Prawa Polskiego, Warszawa 1985.
- Battaglia A., Górnictwo Śląskie, Katowice 1936.
- Becket J. F.W., Pierwsza wojna światowa 1914-1918, Warszawa 2009.
- Clark C., Prusy Powstanie i upadek 1600 – 1947, Warszawa 2009.
- Cygorijni K. J. , Produkcja cynku z rud galmanowych w XIX wieku na ziemiach polskich, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1989.
- Czapliński W., A. Galos, W. Korta, Historia Niemiec, Wrocław 1990.
- Czarnecki W., Historia koksowni Gliwice, Katowice 1996.
- Der Oberschlesische Turm, Berlin 1910.
- Długoborski W., Friedrich Wilhelm von Reden jako człowiek oświecenia, [w:] Friedrich Wilhelm von Reden i jego czasy, red. Z. Kapała, Chorzów 2002.
- Donnersmarckhütte Zabrze O-S, Maschinenbauanstalt, Zabrze 1910.
- Dworak J. S., Dwieście lat istnienia Zakładów Metalowych Przemysłu Terenowego w Zagwizdzu 1754-1954, Zagwizdzie 1956.
- Dworak J. S., Karol Godula pionier przemysłu cynkowego na Górnym Śląsku, Ruda Śląska 1995.
- Elektrownia Zabrze 1897 – 1992, praca zbiorowa, Zabrze 1992.
- Fechner H., Geschichte des schlesischen Berg-und Huttenwesens 1741 bis 1806. Zeitschrift für das Berg, Hutten und Salinenwesen im Preussischen Staate, Berlin 1901.
- Frużyński A., Historia huty Borsiga w Zabrzu-Biskupicach 1865-1934, Katowice 1998.
- Frużyński A., Z dziejów biskupickiego koncernu Borsigów 1854 – 1945, Zabrze 1995.
- Frużyński A., A. Poloczek, B. Szczech, Biskupice wczoraj i dziś, Zabrze 1993.
- Frużyński A., Od Amalii do Pstrowskiego, Zabrze 1996.
- Frużyński A., Kopalnie węgla kamiennego w Polsce, Łódź 2011.
- Frużyński A., Powstanie przemysłu górniczo-hutniczego na Górnym Śląsku, [w:] Od maszyny parowej do kolei żelaznej, red. P Chmiel, A. Frużyński, P. Mrass, A. Tyrell, Zabrze-Ratingen 2004.
-

Frużyński A., Koniec epoki historia kopalni Zabrze, Nasze Zabrze Samorządowe, nr 6, Zabrze 1998.

Frużyński A., Kopalnie węgla kamiennego w Polsce, Łódź 2011.

Frużyński A., Zarys dziejów górnictwa węgla kamiennego na ziemiach polskich, Zabrze 2012.

Fuchs K., Wirtschaftsgeschichte Oberschlesien 1871–1945, Dortmund 1991.

k. Fuchs, Beitrage zur Wirtschafts-und Sozialgeschichte Schlesien, Dortmund 1995.

Gdynia M., Poprawska M.; Studia i materiały z dziejów śląska, t. 2, Wrocław 1959.

Gadziszewski Z., Warmuziński J., Monografia chemicznej przeróbki węgla w zakresie produkcji koksu w Polsce, maszynopis niepublikowany, Katowice 1965.

Gąsiorowska N., Górnictwo i hutnictwo w Polsce, Warszawa 1949.

Gierlotka S., Historia górnictwa technika, mechanizacja, elektryfikacja, Katowice 2009.

Głowania I., Włodarski J., Pietrek J., Monografia zakładów koksochemicznych „Zaborze”, maszynopis niepublikowany, Zabrze 1959.

Grobelny A., Wybrane problemy demograficzne, społeczne i polityczne w Górnos Śląskim Okręgu Przemysłowym i Cieszyńskim w latach okupacji hitlerowskiej, „Studia i Materiały z Dziejów Śląska”, t. 15, Katowice 1986.

Grunberg K.,; Biografia Adolfa Hitlera, Warszawa 1989.

Grunberger R., Historia społeczna Trzeciej Rzeszy, Warszawa 1987.

Gryziewicz S., Rynek węglowy w Polsce, Katowice 1937.

Grusser B., Die Entwicklung der Oberschlesischen Eisenindustrie selt der Machtubernahme durch des Nationalsozialismus, Breslau 1939.

Historia chłopów śląskich, praca zbiorowa, Warszawa 1979.

Historia Górnego Śląska, red. J. Bahlcke, D. Gawrecki, R. Kaczmarek, Gliwice 2011.

Historia Śląska, red. W. Długoborski, Wrocław 1967.

Historia Państwa i Prawa Polski, tom 3, red. J. Bardach, Wrocław 1981.

Dzieje Górnego Śląska w latach 1816 – 1947, red. F. Hawranek, Opole 1981.

Handbuch für den Oberschlesischen Industriebezirk, Kohle, Essen, Zink, Gleiwitz 1942.

Holzer J., Europa wojen, 1914–1945, Warszawa 2008.

Hornig A., Oblicze gospodarcze miasta Chorzowa, Katowice 1948.

Hutnictwo na ziemiach polskich, red. J. Czermiński, Katowice 1992.

Huras B., 150 lat Zakłady Urządzeń Technicznych Zgoda 1938 – 1988, Świętochłowice 1988.

Jabłoński M., Z dziejów gospodarczych Polski lat 1918 – 1939, Warszawa 1992.

Jamrozy T., Rączka E., Johan Christian Ruberg, Katowice 1999.

Jaros J.; Dzieje hutnictwa żelaznego w rejonie Gliwic i Zabrze (do 1945r), Kwartalnik Historii Nauki i Techniki, Warszawa 1963.

Jaros J., Historia górnictwa węglowego w Zagłębiu Górnośląskim do 1914, Wrocław 1965.

Jaros J., Historia górnictwa węglowego w zagłębiu górnośląskim w latach 1914 – 1945, Kraków 1969.

Jaros J., Organizacja rządowej administracji górniczej na Śląsku w latach 1769 – 1922, [w:] Archejon, nr 26, 1956.

Jaros J., Organizacja władz górniczych na ziemiach polskich w latach 1918 –1945, „Studia z Dziejów Górnictwa i Hutnictwa”, t. 5, red. J. Pazdur, Warszawa–Wrocław 1960.

Jaros J., Słownik historyczny kopalń węgla na ziemiach polskich, Katowice 1984.

Jaros J., Tajemnice górnośląskich koncernów, Katowice 1988.

Jaros J., Zarys dziejów górnictwa węglowego, Warszawa – Kraków 1975.

Jaros J., Koncentracja przemysłu górniczo-hutniczego (1918-1939), [w:] Uprzemysłowienie ziem polskich w XIX i XX wieku: studia i materiały, red. I. Pietrzak-Pawłowska, Wrocław–Warszawa–Kraków 1970.

Jaros J., Udział Polski w światowej produkcji i eksporcie węgla kamiennego, Warszawa 1974.

Juros J. T., Historia, zabytki i ślady hutnictwa w dolinie Małej Panwi, Ozimek 2012.

Juros J. T. , Zagwiżdzie Historia Królewskiej Kluczborskiej Huty i kolonii Friedrichsthal, Ozimek/Zagwiżdzie 2014.

Kaczmarek A., „Robur” Katowice 1928.

Kaliński J., Zarys historii gospodarczej XIX i XX w., Kraków 2000.

Kałuża A., Walka narodowowyzwoleńcza polskich załóg hutniczych w okresie okupacji hitlerowskiej [w:] Historia ruchu zawodowego hutników, t. 2, Katowice 1970.

Korta W., Historia Śląska do 1763 roku, Warszawa 2003.

Kostrowicka J, Landau Z., Tomaszewski J., Historia gospodarcza polski XIX i XX wieku, Warszawa 1999.

Kotłowski T., Historia Republiki Weimarskiej 1919-1933, Poznań 2004.

Kotłowski T.; Niemcy 1890 – 1945, Kraków 2008.

F.Krantz Die Entwicklung der oberschlesischen Zinkindustrie, Kattowitz 1911.

Krawczyk T., Historia huty „Kościuszko”, Katowice 1997.

Krasucki J., Historia Rzeszy Niemieckiej, Poznań 1986.

Kuczewski W., Postępy hutnictwa żelaznego na Śląsku za czasów polskich, Katowice 1935.

Kurek R., Dwa wieki chorzowskiego przemysłu, t.1- 2, Chorzów 2004, 2009.

Kokot J., Polityka gospodarcza Prus i Niemiec na Śląsku 1740-1945, Poznań 1948.

Konieczny A., Śląsk a wojna powietrzna lat 1940-1944, Wrocław 1998.

Kornaczewski R., Jahrbuch für den Oberschlesischen Industriebezirk, Kattowitz 1900.

Kossuth S., Górnictwo węglowe na Górnym Śląsku w połowie XIX wieku, Katowice 1965.

Kowalewski M., Blaski i cienie hutnictwa żelaza na ziemiach polskich, Częstochowa 1989.

Koziarski S., Rozwój historyczny sieci kolejowej na Górnym Śląsku, Katowice 1990.

Kurek R., 100 lat elektrowni Chorzów, Chorzów 1998.

Kwaśny Z., Hutnictwo żelaza na Górnym Śląsku w pierwszej połowie XIX w. Wrocław 1983.

Kwaśny Z., Hutnictwo żelaza na Śląsku w drugiej połowie XVIII i na początku XIX wieku, [w:] Friedrich Wilhelm von Reden i jego czasy, red. Z. Kapała, Chorzów 2002.

Kwaśny Z., Rozwój przemysłu na Górnym Śląsku w pierwszej połowie XIX wieku, Wrocław 1983.

Landau Z., Gospodarka w latach trzydziestych, Powszechna historia gospodarcza 1918-1991, Warszawa 1991.

Latkowski J.; Rozwój produkcji Zakładu Budowy Maszyn „Huta Zgoda” 1839 – 1939, [w:] Wspólnota Interesów nr 9 – 10 maj 1939.

Łuczak C.; Dzieje gospodarcze Niemiec 1871-1945, Poznań 1984.

Łuczak C., Dzieje gospodarcze Niemiec 1871-1990, t. II, Trzecia Rzesza, Poznań 2006.

Łuczak C.; Polityka ekonomiczna Trzeciej Rzeszy w latach drugiej wojny światowej, Poznań 1982.

Łopatka A., Słownik Wiedzy Obywatelskiej. Warszawa 1971.

Matschos C., Die Donnersmarckhütte, Berlin 1923.

Matschos C., 50 Jahre Ingenieur-Arbeit in Oberschlesien, Berlin 1907.

Matusak P., Przemysł na ziemiach polskich w latach II wojny światowej ,t. 2, Warszawa-Siedlce 2012.

Michowicz W., Wpływ strajku górników angielskich w 1926 roku na przemysł węglowy w Polsce, [w:] Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego, seria 1, zeszyt 7, Łódź 1957.

Miciński K. J., Miciński K. J., Księga statków polskich 1918 – 1945, tom 1, Gdańsk 1996.

Moc energii. Zespół elektrociepłowni Bytom S. A. W zdjęciach, dokumentach, faktach..., praca zbiorowa, Bytom 2003.

Nabiel E., Gospodarka wojenna Niemiec 1914 – 1918, Warszawa 1959.

Niemierowski W., Fryderyk Reden 1752-1815, Katowice 1988.

Oberszyn A., Jaros J, Przemysł górnośląski w organizmie gospodarczym II Rzeczypospolitej, Ziemia Śląskie w granicach II Rzeczypospolitej, Katowice 1985.

80 lat Elektrowni Łaziska, praca zbiorowa, Łaziska 1997.

- Piątek E., Organizacyjne zasady działania dolnośląskiego górnictwa węglowego od XV wieku do 1769 roku, [w:] Górnictwo w czasie, przestrzeni, kulturze, red. S. Januszewski, Wrocław 2007.
- Piątek E., Początki górnictwa węglowego w rejonie Zabrze, [w:] Górnik Polski nr 5, red. J. Jurkiewicz, Zabrze 2011.
- Piernikarczyk J., Historia górnictwa i hutnictwa na Górnym Śląsku, Katowice 1935.
- Perlick A., Oberschlesische Berg – und Huttenleute, Kitzigen 1953.
- Popiołek K., Górnośląski przemysł górniczo-hutniczy w drugiej połowie XIX wieku, Katowice 1965.
- 50 lat Zakładów Azotowych w Chorzowie im. Pawła Findera, praca zbiorowa, Chorzów 1966.
- Piasecki S., Postępy przemysły cynkowego na Śląsku za czasów polskich, Katowice 1936.
- Pertek J., Druga mała fota, Poznań 1973.
- Polskie Kopalnie Skarbowe na Górnym Śląsku Spółka Dzierżawna, autor nieznany, Katowice 1924.
- Popiołek K., Historia Śląska od pradziejów do 1945 roku, Katowice 1972.
- Popkiewicz J., Ryszka F., Przemysł ciężki Górnego Śląska w gospodarce Polski międzywojennej (1922–1939), Opole 1959.
- Pukowska-Mitka M., Cykle węglowe w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym, Katowice 2002.
- Ratyńska B., Geneza wojny celnej polsko-niemieckiej, „Najnowsze Dzieje Polski. Studia z okresu 1914–1939”, t. 6, 1963.
- Reclaw D., Wielkie postacie górnośląskiego przemysłu od końca XVIII do początków XX wieku, [w:] Rocznik Muzeum w Gliwicach, tom 10, Gliwice 1994.
- Rostworowski E., Historia XVIII wieku, Warszawa 1984.
- Rocznik polskiego przemysłu i handlu, Warszawa 1932.
- Rola H., Górnictwo i hutnictwo rejonu częstochowskiego w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1945, [w:] Zeszyty Naukowe WSE w Katowicach, nr 19, Katowice 1963.
- Rusiński W., Położenie robotników polskich w czasie wojny 1939–1945 na terenie Rzeszy i obszarów wcielonych, cz. 2, Poznań 1955.
- Rygus P., Zarys historyczny hutnictwa cynku na Górnym Śląsku w latach 1798-1980, Katowice 2015.
- Ryszka F., Państwo stanu wyjątkowego, Wrocław 1974.
- Salmonowicz S., Fryderyk II, Wrocław 1985.

- Salmonowicz S., Prusy - dzieje państwa i społeczeństwa, Poznań 1987.
- Seidel H., Die Königliche Eisengieserei zu Gleiwitz, [w:] Zeitschrift für das Berg-Hütten-Salinen-Wiesen im Preussischen Starte, Band 45, Berlin 1896.
- Sikora M., Kuźnia broni III Rzeszy. Niemiecki przemysł zbrojeniowy na Górnym Śląsku podczas II wojny światowej, Katowice-Kraków 2007.
- Sroka I., Władze okupacyjne i sytuacja ludności polskiej [w:] Sosnowiec 100 lat dziejów miasta, red J. Walczak, Sosnowiec 2002.
- Sulik A., ; Przemysł ciężki rejencji katowickiej w gospodarce Trzeciej Rzeszy, Katowice [brw].
- Sulik A., Rola Górnego Śląska w gospodarce wojennej III Rzeszy [w:] Śląsk wobec wojny polsko-niemieckiej 1939–1945, red. W. Wrzesiński, Warszawa 1990.
- Sulik A., Grabież potencjału gospodarczego Górnego Śląska, „Studia i Materiały z dziejów Śląska”, t. XV, Katowice 1986, s. 8.
- Szaraniec L., Załoga koncernu Hohenlohego i jego walka klasowa w latach 1905-1939, Katowice 1976.
- Szczepański A., Kierunki eksportu wytworów przemysłu górnośląskiego, Katowice 1937.
- 75 lat Zakłady Koksochemiczne „Zaborze w Zabrze 1890 – 1965, praca zbiorowa, Zabrze 1965.
- 30 lat 1980-2010 Kombinat Koksochemicznego Zabrze S.A. praca zbiorowa, Zabrze 2010.
- Turkiewicz W., Sittek I., Warunki eksploatacji w rybnickiej niecce, „Przegląd Górniczo-Hutniczy”, 1939, t. 31.
- Widernik M., Rola koncernów węglowych Górnego Śląska w rozwoju portu gdyńskiego w okresie międzywojennym, [w:] Górny Śląsk i Pomorze dwa symbole niezależności Drugiej Rzeczypospolitej, red. M. Mroczek, Bytom 1996.
- Wachler L., Die Eisen – Erzeugung Oberschlesiens, Oppeln 1847.
- Wawrykowska M., Dzieje Niemiec, 1789-1871, Warszawa 1980.
- Wąsicki J., Rzesza i państwa niemieckie 1789-1815.
- Westphal J., Jahrbuch für den Oberbergamtsbezirk Breslau, Kattowitz 1913.
- Wielka Encyklopedia Powszechna PWN, t. 5, red. PWN, Warszawa 1965.
- Wielka Historia Świata, t. 11, Kraków 2006.
- Wilczek M.T., Spółki akcyjne Górnego Śląska i Śląska Cieszyńskiego i ich papiery wartościowe (do 1945 r.), Katowice 2006.
- Wilczok E., Hutnictwo cynku na ziemiach polskich, Katowice 1986.
- Wilczok E., 150 lat hutnictwa metali nieżelaznych w Szopienicach, Katowice 1984.

Wirska-Parachoniak M., Kurek R., Zarys dziejów huty „Królewskiej“, [w:] Friedrich Wilhelm von Reden i jego czasy, red. Z. Kapała, Chorzów 2002.

W 100 lecie Elektrowni i Elektrociepłowni Zabrze 1897-1997, red. W. Seichter, Zabrze 1997.

Zalewski W., Dzieje górnictwa i hutnictwa na Górnym Śląsku do 1806 roku. Madryt 1967.

Voltz H., Bergwerk-und Hüttenverwaltungen des Oberschlesischen Industrie-Bezirks, Kattowitz 1892.

Zarys dziejów górnictwa na ziemiach Polskich, tom I-II, Katowice 1961.

Zarys dziejów hutnictwa i naukowo-technicznych stowarzyszeń hutniczych, praca zbiorowa, Katowice 1972.

Ziomba J., Biedaszyby Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego, Katowice 1967.

STATYSTYKA

Statistik der Oberschlesischen Berg-und Huttenwerke fur das 1921, opracował P. Geisenheimer, Kattowitz 1922.
